

Paul van Ostaijen en ritmische typografie

Das Kompetenzziel dieses Bausteins ist das Kennenlernen der Person Paul van Ostaijen und seinen Werken sowie dem Teilbereich der rhythmischen Poesie und Typografie. Der Baustein gliedert sich in den didaktischen Vierschritt: Erarbeitung (Einheit 1) – Vertiefung (Einheit 2) – Reflexion und Transfer (Einheit 3) und die Präsentation der geschriebenen Gedichte (Einheit 4).

In der ersten Einheit begegnen die SuS der Person Paul van Ostaijen und lernen sein Leben und seine Werke kennen. Sie vertiefen die Informationen, indem sie einen Kurzvortrag in Tandemarbeit zu diesem Thema vorbereiten.

In der Vertiefungsphase lernen die SuS das Gedicht „Melopee“ von Paul van Ostaijen kennen und setzen sich mit der traditionellen Poesie sowie der rhythmischen Poesie auseinander und erkennen wichtige sprachliche Merkmale sowie Unterscheidungen. Außerdem lernen sie die Vortragsweise der rhythmischen Poesie kennen, welche sie für den weiteren Verlauf der Reihe benötigen.

In der Reflexionsphase lesen die SuS das Gedicht „Boem Paukeslag“ und erkennen das Krisenhafte in dem Werk Paul van Ostaijens. In der Transferphase schreiben sie ein Gedicht über eine selbst erlebte Krise (die Coronapandemie) und wenden die stilistischen und sprachlichen Mittel der rhythmischen Poesie in ihrer Ausarbeitung an.

In der Präsentationsphase werden die verschiedenen Ergebnisse unter der Berücksichtigung der Vortragskriterien vorgestellt sowie ein Feedback mit Hilfe eines Beobachtungsbogens gegeben.

	Unterrichtsmodul <i>Paul van Ostaijen en ritmische typografie</i> (Literarische Kompetenz, Schreibkompetenz & Lesekompetenz)
Kompetenzziel	Die SuS können ein eigenes visuelles Gedicht im Stile Paul van Ostaijens zum Thema „Schulzeit während der Coronapandemie“ entwickeln.
Thema der Einheit 1 (Doppelstunde)	<i>Wie is Paul van Ostaijen?</i>
Thema der Einheit 2 (Einzelstunde)	<i>Ritmische typografie en traditionele poëzie</i>
Thema der Einheit 3 (Einzelstunde)	<i>Besmette stad / Besmette school</i>
Thema der Einheit 4 (Doppelstunde)	<i>Presentaties Besmette school</i>

Die Aufteilung des Unterrichtsmoduls in vier Einheiten ist ein Vorschlag und kann individuell von der Lehrkraft angepasst werden.

Einheit 1 (Doppelstunde)

<i>Leben und Werk von Paul van Ostaijen - globale Auseinandersetzung mit der Biografie und den Werken Paul van Ostaijens anhand einer mündlichen Präsentation im Lerntandem</i>	
Stundenkompetenzziel	Die SuS können biografische und literarische Aspekte zu Paul van Ostaijen charakterisieren, indem sie darüber einen Kurzvortrag halten sowie bestimmte Redemittel in diesem Vortrag verwenden.
Stundenteillernziele	Die SuS können... ... zentrale Textinformationen zu dem Leben und Werk Paul van Ostaijens zusammenfassen. ... einen Kurzvortrag auf Basis dieser Informationen erarbeiten und präsentieren. ... Informationen aus einem Text mit ihren eigenen Worten in der Zielsprache erklären.

	... ihre*n Partner*in präsentieren und die Struktur ihres Vortrages mit Hilfe einer Schablone in der Zielsprache wiedergeben.			
Didaktische Phase	Didaktische Überlegung / Verhalten der Lehrkraft	Kompetenzaspekt / erwartetes Verhalten der Lernenden	Sozialform	Medien/ Material
Einstieg	Die Lehrkraft projiziert ein Bild des Covers „Bezette Stad“ mit dem Beamer an die Wand und fragt die SuS nach ihren ersten Eindrücken zu dem Cover.	Sprechkompetenz	PL	Beamer
Sammelphase	Die SuS unterhalten sich zu zweit über ihre ersten Gedanken zu dem Cover. Anschließend diskutieren sie ihre Eindrücke im Plenum.	Sprechkompetenz	PA,PL	Beamer
Lesephase	Die Lernenden werden in zwei Gruppen eingeteilt. Jede*r liest einen Text, entweder zu der Person Paul van Ostaijens oder zu seinen Werken.	Leseverstehen	EA	Texte
Erarbeitung I	Die Lernenden notieren sich die wichtigsten Aspekte ihrer Texte und bereiten ein Résumé zu ihrem Text vor.	Schreiben	EA	Texte
Präsentation I	Die Lernenden finden sich in Tandems zusammen und präsentieren sich	Sprechkompetenz	PA	Texte

	gegenseitig ihre Ergebnisse aus den Texten.			
Erarbeitung II	Die Lernenden finden sich in den Tandems zusammen und bereiten mit Hilfe der Präsentationswerkstatt-Karte einen Kurzvortrag über die gesammelten Informationen vor. Dieser Vortrag wird anschließend mindestens 2x in jeder Gruppe geübt. Zunächst wird der Vortrag einzeln geübt, anschließend dann vor einer anderen Tandemgruppe und dann zuletzt vor dem ganzen Plenum.	Sprechkompetenz	PA	Texte
Präsentation II	Einige Tandemgruppen präsentieren ihren Kurzvortrag im Plenum. Die anderen Lernenden geben anschließend ein Feedback.	Sprechkompetenz, Hörverstehenskompetenz	Vorträge im Plenum	Präsentationen

Einheit 2 (Doppelstunde)

Charakteristika rhythmischer Typografie und traditioneller Poesie - Vergleich stilistischer Merkmale von rhythmischer Typografie und traditioneller Poesie in kooperativer Gruppenarbeit				
Stundenkompetenzziel	Die SuS erweitern ihre Text- und Medienkompetenz, indem sie Eigenschaften und Merkmale der jeweiligen Gedichtform charakterisieren und ein traditionelles Gedicht mit einem Gedicht im Stil der rhythmischen Typografie vergleichen.			
Stundenteillernziele	Die SuS können... ... die wichtigsten Merkmale traditioneller Poesie und rhythmischer Poesie zusammenfassen, indem sie ein traditionelles Gedicht lesen sowie einen Informationstext lesen. ... die Merkmale traditioneller Poesie und rhythmischer Typografie vergleichen. ... die Vortragsmerkmale rhythmischer Typografie beschreiben.			
Didaktische Phase	Didaktische Überlegung / Verhalten der Lehrkraft	Kompetenzaspekt / erwartetes Verhalten der Lernenden	Sozialform	Medien/ Material
Einstieg	Die Lehrkraft projiziert den Begriff „rhythmische Poesie“ mit einem Beamer an die Wand. Die SuS äußern ihre ersten Eindrücke und Erwartungen zu dem Begriff.	Sprechkompetenz	PL	Beamer

Sammelphase	Die Äußerungen der SuS werden an der Tafel gesammelt und notiert.	Sprechkompetenz	PL	Tafel
Erarbeitung I	Die SuS erhalten das traditionelle Gedicht „Melopee“ von Paul van Ostaijen und lesen es in Einzelarbeit. Anschließend notieren sie sich Merkmale der traditionellen Poesie.	Lesekompetenz	PL	Texte
Präsentation	Die Lehrkraft sammelt die Ergebnisse der SuS zu der traditionellen Poesie an der Tafel in einer Tabelle oder über einen Beamer mit dem Arbeitsblatt. Die SuS teilen ihre Ergebnisse mit, diskutieren und vergleichen diese.	Sprechkompetenz	EA	Tafel
Erarbeitung II	Die SuS erhalten den Informationstext zu der rhythmischen Typografie und lesen den Text. Im Anschluss ergänzen sie in Einzelarbeit die Tabelle. Außerdem notieren sie sich die wichtigsten Merkmale zu der Vortragsweise rhythmischer Typografie.	Lesekompetenz	EA	Texte
Sicherung	Die SuS diskutieren ihre Ergebnisse im Plenum und ergänzen die Merkmale zu der rhythmischen Typografie in der Tabelle.	Sprechkompetenz	PL	Tafel

Einheit 3 (Doppelstunde)

Besmette stad en Besmette school - Analyse des Krisenhaften sowie Produktion eines eigenen Gedichtes im Stil der rhythmischen Typografie im Kontext der Coronapandemie in Einzelarbeit				
Stundenkompetenzziel	Die SuS können das Krisenhafte in dem Werk von Paul van Ostaijen analysieren und ein eigenes Gedicht mit Hilfe einer Schreibschablone in der Form der rhythmischen Typografie zu dem Thema der Coronapandemie verfassen.			
Stundenteillernziele	Die SuS können... ... durch das Gedicht hervorgerufene Emotionen diskutieren. ... den Gedichtausschnitt Boem Paukeslag anhand konkreter Aspekte analysieren.			
Didaktische Phase	Didaktische Überlegung / Verhalten der Lehrkraft	Kompetenzaspekt / erwartetes Verhalten der Lernenden	Sozialform	Medien/ Material
Einstieg	Die Lehrkraft projiziert den Gedichtsausschnitt <i>Boem Paukeslag</i> mit dem Beamer an die Wand. Die SuS kommentieren ihre ersten Eindrücke.	Sprechkompetenz	PL	Beamer

Sammelphase	Die Äußerungen der SuS werden an der Tafel gesammelt und notiert.	Schreibkompetenz	PL	Tafel
Erarbeitung I	Die SuS erhalten den Gedichtausschnitt <i>Boem Paukeslag</i> und lesen in Einzelarbeit das Gedicht. Anschließend beantworten sie die Frage, welches Gefühl sie bei dem Gedicht empfunden haben und notieren ihre Wahrnehmungen.	Lesekompetenz	EA	Text
Präsentation	Die SuS notieren je ein Gefühl, welches sie beim Lesen des Gedichtes empfunden haben und schreiben dieses an die Tafel. Anschließend diskutieren sie über ihre verschiedenen Wahrnehmungen und begründen diese.	Sprechkompetenz	PL	Tafel
Erarbeitung II	Die SuS erhalten die Aufgabe verschiedene Aspekte (s. Arbeitsblatt) des Gedichts in Einzelarbeit herauszuarbeiten. Anschließend diskutieren sie die Ergebnisse mit ihrem*r Sitznachbar*in und anschließend im Plenum.	Schreibkompetenz	EA / PA	Text
Vertiefung	Die SuS diskutieren ihre Ergebnisse im Plenum und begründen ihre Aussagen.	Sprechkompetenz	PL	Tafel

Transfer	Die SuS schreiben ein Gedicht im Stile Paul van Ostajens über eine persönliche Krisenzeit (die Coronapandemie) und stellen in diesem Gedicht ihre Wahrnehmungen aus der Schule dar. Sie bekommen ein A4 Blatt, welches sie nutzen, um das Gedicht zu schreiben. Dies dient bereits als Hilfsmittel für die typografische Darstellung des Gedichts. Eine Schreibschablone dient als Hilfsmittel und kann von den SuS genutzt werden.	Schreibkompetenz	EA	Heft
-----------------	---	------------------	----	------

Einheit 4 (Doppelstunde)

Besmette school - Präsentation in Einzelarbeit der selbst geschriebenen Gedichte im Stile Paul van Ostajens				
Stundenkompetenzziel	Die SuS können ihre selbstgeschriebenen Gedichte unter den zuvor erlernten Kriterien der ritmischen Poesie präsentieren und erweitern ihre Sprech-, bzw. Hörverstehenskompetenz, indem sie ihren Mitschüler*innen ein Feedback mittels einer Sprechschablone geben.			
Stundenteillernziele	Die SuS können... ... ein Gedicht im Stile Paul van Ostajens auf Niederländisch vortragen und bestimmte Vortragskriterien dabei einhalten. ... mit Hilfe eines Feedbackbogens ein vorgetragenes Gedicht kommentieren und ihren Mitschüler*innen eine konstruktive Rückmeldung geben.			
Didaktische Phase	Didaktische Überlegung / Verhalten der Lehrkraft	Kompetenzaspekt / erwartetes Verhalten der Lernenden	Sozialform	Medien/ Material
Einstieg	Die Lehrkraft präsentiert das Gedicht Boem Paukeslag vor der Klasse.	Hörverstehen	PL	Lehrkraft
Erarbeitung	Die SuS kommentieren, welche Merkmale ihnen bei der Vortragsweise des Gedichts aufgefallen sind.	Sprechkompetenz	PL	Beamer

Präsentation	Die SuS präsentieren im Plenum ihr Gedicht. Die anderen Mitschüler*innen erhalten einen Feedbackbogen	Sprechkompetenz, Hörverstehen	PL	Text
Sicherung	Die SuS erhalten ein mündliches Feedback von ihren Mitschüler*innen mittels des Feedbackbogens.	Sprechkompetenz	PL	AB

Wie is Paul van Ostaijen?

Opdracht 1: Lees de tekst over het leven van Paul van Ostaijen of die over zijn werken. (Individueel)

Opdracht 2: Schrijf de belangrijkste aspecten op, zodat je de belangrijkste informatie aan je buur kan doorgeven. (Individueel)

Opdracht 3: Vertel aan elkaar wat jullie teksten in de teksten hebben gelezen.

Opdracht 4: Bereid samen een presentatie voor over het leven en werken van Paul van Ostaijen. Het sjabloon „Presentatieworkshop“ kann jullie helpen bij het structureren van jullie presentatie.

Het leven van Paul van Ostaijen

Paul van Ostaijen leefde van 1896 tot 1928 en werd geboren in een gezin uit de middenklasse. Zijn ouders wilden hem de kans geven om een hoge opleiding te volgen. Van Ostaijen wilde dat echter niet en ging naar het Atheneum, een school die niet katholiek was. Op deze school ontmoette hij mensen die niet streefden naar een hoge opleiding. Deze mensen maakten ook deel uit van de "Vlaamse beweging". De Vlaamse beweging vond dat de taalongelijkheid in het land gelijk moest worden getrokken. Het Frans was erg dominant. In maart 1914 begon Paul van Ostaijen te werken op het Antwerpse stadhuis op de administratieafdeling voor dienstplichtigen. In augustus begon de Eerste Wereldoorlog en bestormden Duitse troepen het land. Alle belangrijke vertegenwoordigers van het land kwamen naar Antwerpen en Paul moest veel organiseren voor de verdediging van het land. Kort voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog begon hij te schrijven en te dichten. Nadat de oorlog voorbij was, schreef hij obsessief poëzie. In zijn poëzie stelde hij zichzelf vaak de vraag: „Hoe zal de wereld eruitzien als de oorlog voorbij is?“ Na de oorlog geloofde hij dat de wereld moest moderniseren. In de Music Hall, een variététheater, maakte hij kennis met een kunstwereld waarin alles mogelijk was. Met zijn poëzie begon hij de wereld te beschrijven en er nieuwe perspectieven op te creëren. In oktober 1918 ging hij naar Berlijn en ontmoette daar veel internationale kunstenaars.

In Berlijn begon hij te werken aan zijn dichtbundel "Bezette Stad", dat zijn ervaringen van de Eerste Wereldoorlog in Antwerpen beschrijft.

De werken van Paul van Ostaijen

Paul van Ostaijen begon in 1914 met dichten en fictie. Hij wilde de Nederlandstalige cultuur in deze werken tot uitdrukking brengen. Uit zijn werk blijkt duidelijk dat hij zich voor de Eerste Wereldoorlog erg verveelde. De stijl van zijn gedichten was toen nog erg traditioneel. De Eerste Wereldoorlog zette de wereld van Paul van Ostaijen op zijn kop. De Eerste Wereldoorlog was de basis voor zijn poëzie. Van Ostaijen vroeg zich vaak af: „Wat gaat er met deze wereld gebeuren? Welke rol speelt de Eerste Wereldoorlog in de geschiedenis?” Nadat hij via het theater kennis had gemaakt met de wereld van de kunst, wilde hij deze wereld van mogelijkheden verkennen via zijn poëzie. Zijn poëzie vormde voor hem een ruimte waarin hij de wereld op een andere manier kon vertellen en zo de wereld vanuit verschillende invalshoeken kon bekijken. Paul van Ostaijen bracht poëzie over de stad, omdat er tot dan toe voornamelijk alleen gedichten over de natuur waren. Tijdens de Eerste Wereldoorlog las hij veel tijdschriften (waaronder het Duitse "Weiße Blätter") en ontstond het humanitair expressionisme, waarin de mens centraal staat. Zijn werk "Bezette Stad" gaat over de bezetting van Antwerpen tijdens de Eerste Wereldoorlog. In dit werk vertelt hij het chronologische verloop van de oorlog, zijn ervaringen en wat hij van de oorlog heeft geleerd. De voorstellingen in zijn poëzie veranderden aanzienlijk na de Eerste Wereldoorlog. In dit werk vertelt hij de chronologische volgorde van de oorlog, zijn ervaringen en wat hij van de oorlog heeft geleerd. De vorm van zijn poëzie veranderde aanzienlijk na de Eerste Wereldoorlog; er zijn geen traditionele rijmen en verzen meer. Hij streefde het idee na: „Als ik schrijf over poëzie die gaat over de Eerste Wereldoorlog en hoe gebroken de wereld was, dan kan ik dat alleen doen met poëzie die ook heel gebroken is.” Op grammaticaal vlak brengt van Ostaijen enkele wijzigingen aan, woorden worden weggelaten en ook de typografie is niet traditioneel. Er staan losse woorden in verschillende lettergroottes. Met deze manier van presenteren wilde van Ostaijen dat de lezer zich door de typografische poëzie de oorlog op dat moment zou herinneren. De typografie van zijn poëzie leidde mensen direct naar hun emoties. Het doel van zijn poëzie was om mensen eraan te herinneren dat er nooit meer zo'n oorlog zou mogen zijn.

Sprechschablone: Präsentationswerkstatt

Deutsch	Niederländisch
Hallo zusammen. Mein*e Partner*in XYZ und ich möchten heute einen kurzen Vortrag zu dem Thema XYZ halten.	Hallo iedereen. XYZ en ik willen jullie vandaag graag meer vertellen over XYZ.
Zunächst haben wir mit dem Thema XYZ angefangen.	Allereerst zijn we bij XYZ begonnen.
Anschließend haben wir uns Informationen zu dem Thema XYZ herausgesucht.	Daarna hebben we informatie opgezocht over XYZ.
Unser Vortrag ist folgendermaßen strukturiert: Wir beginnen mit dem Thema XYZ, anschließend erklären wir euch etwas zu dem Thema XYZ und wir werden unseren Vortrag mit dem Thema XYZ abschließen.	Onze presentatie is als volgt opgebouwd: we beginnen met XYZ, daarna geven we jullie wat meer uitleg over XYZ en we sluiten onze presentatie af met XYZ.
Falls ihr Fragen habt, könnt ihr diese gerne am Ende stellen.	Als jullie vragen hebben, dan kunnen jullie die aan het einde van onze presentatie stellen.
Wir beginnen nun mit der Einleitung.	We beginnen met de inleiding.
Ich werde euch nun etwas zu dem Thema XYZ erzählen.	Ik zal jullie nu wat meer vertellen over XYZ.
Der Kerngedanke/ die Hauptaussage ist...	De kernboodschap is ...
Zusammenfassend lässt sich sagen, dass...	Kort samengevat, ...
Habt ihr noch Fragen zu unserem Vortrag? Habt ihr etwas nicht verstanden?	Hebben jullie nog vragen over onze presentatie? Is er iets dat jullie niet begrepen?
Vielen Dank für eure Aufmerksamkeit.	Bedankt voor jullie aandacht.

Ritmische typografie en traditionele poëzie

Opdracht 1: Lees het gedicht *Melopee* en noteer belangrijke kenmerken van traditionele poëzie.

Gedicht: *Melopee* (1928)

Voor Gaston Bursens

Onder de maan schuift de lange rivier
Over de lange rivier schuift moede de maan
Onder de maan op de lange rivier schuift de kano naar zee

Langs het hoogriet
langs de laagwei
schuift de kano naar zee
schuift met de schuivende maan de kano naar zee

Zo zijn ze gezellen naar zee de kano de maan en de man
Waarom schuiven de maan en de man getweeën gedwee naar de zee

(https://www.dbnl.org/tekst/osta002verz02_01/osta002verz02_01_0167.php)

Opdracht 2: Lees de informatietekst over ritmische typografie en noteer de belangrijkste kenmerken van ritmische typografie.

Wat is ritmische typografie?

Ritmische typografie is een specifieke vorm van poëzie die vooral gebruikt werd in het futurisme en het dadaïsme. In plaats van alle woorden na elkaar te schrijven, speelt de auteur met de verschillende lettertypes, het ritme en de klanken van woorden en de plaats van de tekst op de bladzijde(n). Bij ritmische poëzie gaat het dus niet alleen om wat er geschreven staat, maar vooral ook om hoe die tekst eruitziet. Die visuele vormgeving geeft de woorden

een extra laag betekenis afhankelijk van de grootte en stijl van de letters. Er wordt gespeeld met willekeurige gekozen woordcombinaties, met het ritme van de klanken en vormen en met de afwisseling tussen de bedrukte en onbedrukte ruimtes op de pagina.

Rond het jaar 1920 beïnvloedde het dadaïsme ook de Vlaamse dichter Paul van Ostaijen in Berlijn. In zijn poëzie gebruikte hij het gedrukte woord als middel om muziek visueel weer te geven. De ritmische typografie evolueerde verder in twee richtingen: enerzijds de fonetische poëzie, die nog meer op de klanken en abstracte vormen focust, en anderzijds esthetische typografie, die voornamelijk experimenteert met de typografische vormgeving. Dichterdrukkers zoals Hendrik Wrkman en Hansjörg Mayer hebben hierin prachtige voorbeelden gemaakt.

Vrije herwerking van: S. Bogman, *De stad als tekst: over de compositie van Paul van Pstaijens Bezette stad* (diss., 1991) // K. Broos, *De Stijl en de Nieuwe Typografie* (1994).

Opdracht 3: Noteer de belangrijkste kenmerken van traditionele poëzie en ritmische typografie in de tabel.

traditionele poëzie	Ritmische typografie

Besmette stad / Besmette school

Gedicht: Boem Paukeslag

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Boempaukeslag.jpg>

Opdracht 1: Lees het gedicht *Boem Paukeslag*. (Individueel)

Opdracht 2: Welke gevoelens komen er bij je op wanneer je dit gedicht leest?

Opdracht 3: Waarvoor staat het woord *Boem*? Wat wilde Paul van Ostaijen met dit gedicht uitdrukken volgens jou? Welke crisis beeldt van Ostaijen uit en op welke manier doet hij dat? Vergelijk jouw antwoorden daarna met die van je buur.

Opdracht 4: Nu heb je een crisis uit het leven van Paul van Ostaijen leren kennen. De coronapandemie is een crisis die we zelf een tijd beleefden. Schrijf nu een gedicht over je eigen ervaringen op school. Gebruik de stijl van de ritmische poëzie en de stijl van van Ostaijen. Het sjabloon kan je helpen om je gedicht te schrijven en daarna voor te dragen.

Tips voor het maken van een gedicht in de stijl van ritmische typografie

Inhoudelijk:

- Zoek eerst sleuteltermen en woorden die je onderwerp duidelijk maken. Je kunt ook eerst een tekst schrijven en die dan inkorten of een mindmap maken om je onderwerp te organiseren en ideeën te verzamelen.
- Probeer je voor te stellen wat je onderwerp/de woorden moeten losmaken bij de lezer of luisteraar en zoek woorden voor die emoties.
- Het kan helpen als je jezelf in je gedachten verplaatst naar de locatie van je gedicht, zodat je de situatie zo authentiek mogelijk kunt beschrijven.

Stilistisch:

- Probeer je gedicht los te maken van de traditionele vorm. Hoe kun je hoofdletters en kleine letters gebruiken om de inhoud van je gedicht te benadrukken?
- Je gedicht mag typografisch door elkaar staan. Er zijn hier geen grenzen aan je creativiteit en je kunt het A4-tje volledig benutten. Bij ritmische typografie zijn er, in tegenstelling tot traditionele poëzie, geen regels waar je je aan moet houden.
- Welke emoties wil je uitdrukken met je gedicht? Breng deze stemmingen tot uitdrukking met de typografie.
- Gebruik verschillende soorten typografie om de gevoelens in je gedicht uit te drukken.
- Verschillende kleuren kunnen je ook helpen om de stemming in je gedicht te verduidelijken.

Tips voor het voordragen van een gedicht in de stijl van ritmische typografie

- Lees het gedicht één keer. Markeer woorden die je belangrijk vindt en die bijzonder expressief zijn.
- Als je de inhoud hebt begrepen, kun je je richten op de typografie.
- Welke woorden springen eruit of staan in heel kleine letters?
- Welke emoties worden overgebracht door de tekst? Hoe kun je die emoties benadrukken door je manier van spreken?
- Met welke intonatie moet het gedicht volgens jou worden uitgesproken?
- Oefen je voordracht eerst zelf. Zorg ervoor dat je zo duidelijk mogelijk spreekt en de vooraf gemarkeerde woorden goed benadrukt.

Presentaties Besmette school

Feedbackformulier voor de poëzievoordracht

<p>Inhoud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Was het thema van het gedicht duidelijk? - Was de gebruikte woordenschat begrijpelijk? - Was het makkelijk om de structuur van het gedicht te volgen?	
<p>Uitspraak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Was de voordracht over het algemeen goed te volgen? - Waren er moeilijkheden bij het begrijpen? - Wat is je algemene indruk van de uitspraak? - Wat vond je van de nadruk?	
<p>Voordrachtstijl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hield de spreker zich aan de kenmerken van een gedicht in de stijl van ritmische typografie? - Hoe was het oogcontact met het publiek? - Hoe was de nadruk en manier van spreken? - Bleef de spreker bij het gedicht en liet hij zich niet afleiden?	
<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is je algemene indruk van de voordracht? - Wat vond je goed? - Wat zou de spreker kunnen verbeteren?	
<p>Verdere opmerkingen:</p>	

BELGIEN.NET

--	--